

ZADENANALYSE VAN EEN VEENLAAG BIJ DE HEERENWEG (NOORDWIJK)

Door grondwerkzaamheden, ongeveer een jaar geleden, bleek dat er circa 400 m ten zuidwesten van de T-splitsing Heerenweg - Zwarteweg, een veenlaag aanwezig was. Dit veen lag onder een $\pm 1\frac{1}{2}$ m dikke bovenlaag van zandige klei en was zelf 30 à 40 cm dik. Onder de veenlaag bevond zich een schelpenlaagje en zand.

Een monster van een halve liter van de veenlaag heb ik op plantenresten (zaden) onderzocht. Na weken in water werd het veen op een kwart mm zeef gezeefd. In het residu lagen fijne plantenresten (vooral worteltjes), 1 mostakje, 1 stukje houtskool, enkele insektenresten en veel zandkorrels. Hiertussen trof ik de vrij goed bewaard gebleven zaden aan van:

<i>Eleocharis palustris</i>	194	waterbies (figuur)
<i>Ranunculus sceleratus</i>	12	blaartrekkende boterbloem
<i>Mentha aquatica</i> cf <i>arvensis</i>	8	water- of akkermunt
<i>Atriplex hastata</i> cf <i>patula</i>	7	spiesmelde of uitstaande melde
<i>Ranunculus</i> cf <i>aquatica</i>	5	waterranonkel
<i>Scirpus</i> cf <i>lacustris</i>	3	bies
<i>Alisma</i> spec.	2	waterweegbree
<i>Chenopodium ficitolum</i>	1	stippelganzevoet
<i>Polygonum persicaria</i>	1	perzikkruid
<i>Potentilla anserina</i>	1	zilverschoon
<i>Potentilla</i> cf <i>erecta</i>	1	tormentil?
<i>Juncus</i> spec.	1	rus
<i>Carex</i> spec.	1	zegge
cf <i>Rumex</i> spec.	1	zuring?

Uit dit lijstje blijkt dat er veel waterbies gegroeid zal hebben. Door het vrijwel ontbreken van echte waterplanten kunnen we concluderen dat de waterstand ter hoogte van het maaiveld of iets daarboven gestaan zal hebben. We bevinden ons kennelijk in een ondiep, zoet, moerassig terrein met een iets wisselende waterstand. Het veen is onder tamelijk voedselrijke omstandigheden gevormd. Bomen ontbraken hier. De vele zandkorrels wijzen erop dat er in de buurt hoger gelegen zandige grond was. Vandaar stoof er zand het moeras in.

Voorgaand beeld past goed in de ontstaansgeschiedenis van de bollenstreek. Het veen is ontstaan op de lage strandvlakten tussen de strandwallen. De periode waarin het gevormd is valt binnen het Subatlanticum, waarschijnlijk zo'n 1000 à 2000 jaar geleden. De veenlaag is een deel van het Hollandveen.

Met dank aan Hein Verkade voor het verzamelen van het veenmonster.

